

Luceafarul – rezumat

Despre felul cum s-a născut marele poem romantic, capodoperă a creației lui Eminescu a lăsat mărturie însuși poetul. Din mărturia sa reiese că pornind de la o sursă, de la un izvor popular poemul a trecut printr-un îndelungat proces de creație. După ceea ce spune rezultă că principala sursă de inspirație a fost un basm popular românesc cules și publicat într-un memorial de călătorie, apărut la Berlin în 1861 de către germanul Kunisch. Basmul se intitula Fata din grădina de aur. În același memorial de călătorie Kunisch a mai publicat un basm care asemenea a fost cunoscut de Eminescu, a preluat ceva și din aceasta, dar sursa principală rămîne “Fata din grădina de aur”.

În basmul publicat de Kunisch este vorba despre o frumoasă fată de împarat pe care tatăl ei o închide într-un castel înconjurat de o grădină de aur pentru a nu fi văzută de ochii unui muritor. De fata de împarat se îndrăgostește un zmeu, dar fata speriată de nemurirea lui îl refuză. Zmeul insistă iar fata îi cere acestuia să fie muritor de rînd ca și ea. Pentru ai dovedi dragostea zmeul se duce la creator să-l dezlege de nemurire, dar acesta î-l refuză. Întors pe pămînt zmaeul vede că fata se îndrăgostește întretimp de un frumos flăcău, din fecior de împărat care reușește s-o răpească. Furios zmeul îi desparte pe cei doi aruncînd peste fată o stîncă iar pe el îl lasă să moară de durere într-o vale fabuloasă a amintirii.

Eminescu valorifică acest basm în perioada berlineză într-un poem cu titlul Fata în grădina de aur, dar în poemul creat autorul modifică unele lucruri și mai ales finalul. Răzbunarea zmeului din basm i se pare prea dură, nepotrivită cu superioritatea unei ființe nemuritoare; astfel ca în poem zmeul n-o mai omoară pe fată ci rostește cu amărăciune un blestem: "un chin s-aveți: de-a nu muri odată".

După 1880 acest poem rămas în manuscris va fi prelucrat în cinci variante și transformat într-un cîntec liric în care povestea mai veche transformată și aceasta devine pretextul alegoric al unei meditații romantice, filosofice asupra geniului, dar și asupra condiției omului ca ființă sfîșiată de contradicții. În noua creație izvoarele folclorice se întîlnesc cu cele filosofice, mitologice, culturale și chiar autobiografice. În forma în care noi o cunoaștem astăzi poemul a apărut în 1883 în Almanahul Societății Cultural-literare “România Jună” din Viena. În același an poemul va fi inclus apoi în volumul îngrijit de Titu Maiorescu intitulat Poezii.

Compoziția și structura poemului

Faptul că la originea poeziei se află un basm ne duce la concluzia că și noua creație ar trebui să fie o compoziție epică. Din basm poemul a păstrat doar schema epică, cadrul. Formula de la început ține tot de epic. Prezența unui narator care povestește la persoana a 3-a existența personajelor, construcția gradată a subiectului, marele număr de vorbe specifice povestirii precum și prezența dialogului cu formule specifice de adresare, toate acestea dau poemului un caracter epico-dramatic.

Și totuși poemul Luceafărul este o creație lirică. Schema epică este doar cadrul iar întîmplările și personajele sînt defapt simboluri lirice, metafore prin care se sugerează idei filosofice, atitudini morale, stări sufletești și o anumită viziune poetică.

Această interferență de genuri este caracteristică romantismului și dau poemului mare profunzime. Ceea ce privește compoziția poemului se constată existența a patru tablouri:

1) Dragostea dintre fata de împarat și Luceafăr

2) Idila dintre Cătălin și Cătălina

3) Călătoria Luceafărului spre Demiurg pentru a cere dezlegare de nemurire

4) Reîntoarcerea Luceafărului la locul lui pe cer și constatarea că fata de împarat nu s-a putut rupe din cercul ei strâmt

Din punct de vedere structural există două planuri, cel terestru uman și planul cosmic universal.

În primul tablou cele două planuri se întâlnesc prin dragoste.

În tabloul al doilea avem doar planul terestru.

În tabloul al treilea este prezent doar planul cosmic.